

Elhub AS
PB 4909 Nydalen
0423 Oslo

21.10.2024

NVE

Høringsuttalelse

Vi viser til mottatt høringsbrev med høringsnotat av 30.08.2024 fra NVE på vegne av Energidepartementet (ED); Forslag om endringer i energilovforskriften og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester - behandling av personopplysninger mm.

Elhub AS er positiv til fokuset på personvern i høringsnotatet, spesielt at det nå søkes tydelig hjemmel for behandling av personopplysninger i forbindelse med oppgavene som utføres i hhv. NVE, RME og Statnett SF. Tilsvarende er det bra å få klarere regler for Elhubs påfølgende plikt til utlevering av personopplysninger til samme formål og aktører.

Imidlertid oversees Elhubs behov for hjemmel til å behandle og dele personopplysninger. Elhubs detaljerte datagrunnlag representerer helt sentral kunnskap om utviklingen i strømmarkedet. Elhubs høringsuttalelse foreslår at Elhub må gis et utvidet formål og et tilhørende klarere lovfestet behandlingsgrunnlag, for innsamling, tilstrekkelig lagring og behandling av data om sluttbrukermarkedet for strøm. Nødvendig datagrunnlag vil inkludere personopplysninger om strømkunder, fordi både eksisterende og nye forskningsspørsmål ventelig vil kreve detaljert analysegrunnlag. Av dette følger det at lagringstid på 10 år for et særskilt statistikk-, analyse- og vitenskapelig forskningsformål anses nødvendig. Ved å utvide Elhubs formål vil man sikre samfunnet (ikke bare NVE, RME og Statnett) tilgang til viktig faktagrunnlag, og samtidig utnytte fordelene ved at Elhub kan stille avregnede data til rådighet innenfor allerede eksisterende infrastruktur i Elhub til de aktører som har rettmessig behov for å gjøre analyser på detaljert nivå. Da vil man kunne *unngå* å sende personopplysninger mellom offentlige instanser, samtidig som man sikrer at kunnskapsgrunnlaget er oppdatert og kvalitetssikret som følge av Elhubs allerede etablerte rutiner for datakvalitet og datakomplettethet.

Elhub har i tillegg betraktninger rundt oppfølging av Elhub fra tilsynsmyndigheten og peker på ulempene ved å spre ansvaret for oppfølging til ulike instanser og i ulikt lovverk.

Generelle bemerkninger

Det anføres i høringsnotatet at endringene som gir NVE, RME og Statnett grunnlag for behandling av personopplysninger bør hjemles i energilovforskriften, ettersom NVE ikke er underlagt RMEs tilsyn. Elhub mener at bestemmelser som regulerer Elhubs plikter tilsvarende bør samles og hjemles i avregningsforskriften, slik at dette faller inn under RMEs tilsyn av

Elhub på linje med Elhubs øvrige aktiviteter. Det er uheldig å dele tilsynsansvaret for Elhub mellom de to myndighetsorganene. I tillegg til at tittelen på paragrafen er misvisende, bør det derfor ikke etableres en ny §8-1 i energilovforskriften, for regulering av Elhubs plikt til overvåking av datakvalitet. Dette bør innlemmes som nytt ledd i revidert §6-20 i avregningsforskriften.

Elhub AS er usikker på behovet for en ny §8-6 i energilovforskriften om taushetsplikt, og kommentarteksten i høringsnotatets kap. 7.1.6 er ufullstendig. Elhub AS vil understreke viktigheten av at en slik bestemmelse eller tilsvarende ikke må være til hinder for ønskelig deling av data innsamlet i offentlige virksomheter, kfr. *NOU 2024:14 Med lov skal data deles*.

Formål, behandlingsgrunnlag og behandlingsansvar

Elhub AS behandler allerede i dag personopplysninger innhentet til avregningsformål også til statistikk, analyse og vitenskapelig forskningsformål på sluttbrukermarkedet for strøm i Norge, innenfor de rammer og muligheter som gis av særlig personopplysningsloven/ GDPR. Dette gjelder både utarbeidelse av egne statistikker, samt deling av data som grunnlag for statistikk m.m. hos andre samfunnsaktører.

Elhub AS ser imidlertid, som offentlig virksomhet hvor de registrerte i realiteten har lite valg mht. registrering, et behov for å få tydeliggjort en særskilt hjemmel for Elhub AS' behandling av personopplysninger for statistikk- analyseformål og vitenskapelig forskning i allmenhetens interesse. Dette savnes i høringsnotatet. Elhub deler høringsnotatets øvrige betraktninger rundt fordeling av behandlingsansvar, men vil presisere at Elhub i utleveringen av data vil være selvstendig behandlingsansvarlig, med det ansvar som følger av dette. Elhub opplever allerede pågang fra forskningsinstitusjoner og andre, for å få tilgang til datagrunnlag om strømmarkedet. Et tydeligere behandlingsgrunnlag for Elhub AS til å dele data om strømforbruk, herunder personopplysninger, også til andre samfunnsaktører enn NVE, RME, Statnett og SSB, som allerede er nevnt i nytt andre ledd i §6-20, er viktig å sikre i et samfunnsperspektiv. Elhub AS foreslår at dette også inkluderes i endringen av §6-20.

Sett i lys av ovenstående er det også viktig at høringsnotatets forslag til ny åttende og niende ledd i avregningsforskriftens §1-1 ikke setter begrensninger for formålet om datadeling fra Elhub til statistikk, analyse og vitenskapelig forskning til flere samfunnsaktører enn NVE, RME og Statnett.

Lagringstid for data i og fra Elhub

Lagringstid for personopplysninger behandlet av Elhub AS i Elhub foreslås i høringsnotatet spesifisert til 3 år og 41 dager for avregningsformålet. Her opererer Elhub i dag basert på en nødvendig dispensasjon fra gjeldende avregningsforskrift for å få utført et allerede pålagt oppdrag i tråd med krav, og støtter intensjonen med endringsforslaget. Elhub AS mener imidlertid at lagringstiden knyttet til avregningsformålet bør angis til 3 år og "det antall dager som er nødvendig for å ivareta en forsvarlig beregning av avregningsgrunnlaget ved normal

drift, for timemålte og profilavregnede målepunkt". Dette er også foreslått i kommentaravsnittet til forskriftsendring i notatets kap. 7.2.1. Per medio 2024 er denne tidsperioden vurdert av Elhub til å utgjøre ca. 41 dager, mens dette kan variere noe, avhengig av ytre og indre faktorer som Elhub har begrenset eller ingen kontroll over. For avregningsformålet mener Elhub derfor at angivelsen av eksakt 41 dager blir meningsløst rigid rent forskriftsteknisk. Elhub AS er gjennom regulering underlagt krav til effektiv drift av Elhub, og revideres på dette. Sammen med Elhubs ovenstående foreslåtte formulering av revidert forskriftstekst i avregningsforskriftens §6-16, vil dette ramme inn og begrense en eventuell forlengelse av lagringstiden vesentlig ut over 3 år.

Som tidligere nevnt behandler Elhub AS i dag også personopplysninger innhentet for avregningsformål, til statistikk, analyse og vitenskapelig forskning. For dette formålet ser Elhub AS helt klart at en lagringstid på 3 år og det antall dager som er nødvendig for å ivareta en forsvarlig beregning av avregningsgrunlaget blir for kort. Elhub AS ser at dagens behov for detaljerte data til statistikk- og analyseformål og vitenskapelig forskning krever en lagringstid som dekker konjunktursvingninger, samfunns- og industriutvikling, endringer i klima, geopolitiske endringer o.l.:

- Langsiktige analyser av energiforbruksmønstre, trender og endringer
- Bedre grunnlag for optimalisering av produksjon og distribusjon av strøm
- Bedre policy- og beslutningsgrunnlag generelt
- Bedre infrastrukturplanlegging i energinettet
- Verdifullt bidrag til utvikling av nye tjenester og teknologier
- Høyere grad av nøyaktighet i modellering, prognoser og analyser i energisektoren

Dagens lagringsbegrensning følger av særnorske bestemmelser i avregningsforskriften, som også er vurdert å sette skranke for personopplysningslovens intensjon om å åpne for lenger lagringstid til statistikkformål, kfr. POL/ GDPR art. 5 (1) e. I tråd med avregningsforskriftens §6-16 og tilhørende dispensasjon har Elhub AS følgelig siden slutten av april 2022 slettet måleverdier i Elhub i takt med lovpålagt forfallsdato. Med det har grunnlaget for detaljert innsikt i strømforbruk for perioden fram til pandemien forsvunnet. Elhub AS sletter nå likeledes måleverdier for en periode med pandemi, en tid som er svært interessant statistisk og tilsvarende verdifull for samfunnsøkonomisk analyse. Om ikke lenge vil også måleverdier for perioden med strømkrise og krig i Europa måtte slettes. Dette understreker behovet for lenger lagringstid i Elhub for statistikk, analyse og vitenskapelig forskning.

Verdien av et langsiktig detaljert datagrunnlag f.eks.i form av måleverdier på strømforbruk og -produksjon blir trolig større etter hvert som vi får et mer væravhengig kraftsystem. Analyser av virkemidler og tiltak i strømmarkedet vil også betinge detaljerte grunnlagsdata. Videre kan endringer i administrative inndelinger og nye forskningsspørsmål gjøre andre inndelinger enn det som per i dag aggregeres i Elhub mer relevante. Når data på målepunktnivå slettes vil det være vanskelig eller umulig å lage nye inndelinger. Data på målepunktnivå legger også til rette for kobling mot registerdata. Dette muliggjør økt kvalitet på dataene ved å kjøre

kontroller mot andre datakilder, i tillegg til å i seg selv legge til rette for forskning hos instanser med andre dataelementer tilgjengelig. Statistikklovutvalget beskriver i NOU 2018: 7 verdifulle bidrag til empirisk forskning på andre områder i Norge basert på lang tids registerdata inneholdende personopplysninger. Elhub AS ser det derfor som nødvendig at datagrunnlaget som behandles for statistikk- og analyseformål er på detaljert nivå per målepunkt/ sluttbruker/ måleperiode. Når opplysningene ikke lenger er nødvendig for dette formålet vil de bli slettet. Det er her verdt å minne om at avregningskonsesjonen, hvor også Elhub-oppgavet er gitt, er tildelt Statnett SF, som er en offentlig enhet tillagt et viktig samfunnsoppdrag og ansvar for å utvikle, eie og drive det sentrale elektrisitetsnettet i Norge samt kraftkabler til utlandet.

Med henvisning til personopplysningsloven vil Elhub AS derfor be om anledning til å lagre måleverdier og tilhørende data, herunder personopplysninger, så lenge opplysningene er nødvendige for å produsere underlag for offentlig statistikk, analyse og vitenskapelig forskning, begrenset oppad til 10 år.

En lagringstid på 10 år vil også sette Elhub AS i stand til å være datakilde for eller utføre flere oppgaver som det vil være samfunnsøkonomisk nyttig at utføres fra en nasjonal base for forbruks- og produksjonsdata på strøm i Norge, og ikke distribuert hos mange aktører.

Personvernmessig vurderer Elhub at en forlenget lagringstid for statistikkformål vil ha begrenset konsekvens for de registrerte, og at nytteverdien vil overstige konsekvensene. Informasjon om strømforbruk blir mindre inngripende etter som tiden går, og Elhub behandler ingen informasjon i særlig kategori om de registrerte strømkundene. I og med at Elhub betrakter denne databehandlingen som knyttet til et annet formål enn avregning vil behandlingen dessuten sikres tilsvarende, både teknisk og organisatorisk. Det kan her blant annet være aktuelt med en separat database med andre tilganger og annen informasjonsteknisk sikring enn til Elhubs produksjonssystem, avhengig av oppbygging av og kommunikasjon med en slik separat base. Elhub er i stand til å stille de personvernmessige garantiene som vil følge av et slikt ansvar, og det er en fordel å konsentrere ekspertise og arbeid med dette på ett sted.

Lagringstid for personopplysninger hentet fra Elhub til NVE, RME og Statnett SF foreslås hos disse aktørene begrenset oppad til 3 år og 41 dager, med henvisning til samme grunnlag som for Elhub AS sitt avregningsformål. Elhubs grunnlag er knyttet til avregningsforskriftens krav om avviksoppgjør, tillagt det antall dager som er nødvendig for å ivareta en forsvarlig beregning av avregningsgrunnlaget ved normal drift, for timemålte og profilavregnede målepunkt. Elhub AS mener derfor at lagringstiden hos NVE, RME og Statnett SF tydeligere må relateres til disse aktørenes konkrete formål og behandlingsgrunnlag, og ikke knyttes til lagringstiden i Elhub.

Høringsnotatet vs. andre personvernprinsipper

Elhub har i dag etablerte løsninger for *innsyn*, og ivaretar også henvendelser om *retting og sletting* gjennom sin markedssupport-tjeneste. I tillegg oppdateres data i Elhub daglig

gjennom den løpende meldingsutvekslingen med markedsaktørene, slik at prinsippet om *riktighet* ivaretas i Elhub. Det underbygger høringsnotatets presisering av at det ikke skal etableres kopier av Elhubs database hos hhv. NVE, RME og Statnett.

NVE ber i høringsnotatet om høringsinstansenes innspill på hvorvidt NVE, RME og Statnett bør få egne brukertilganger i Elhub. Elhub AS anser at det ikke er behov for dette slik det er beskrevet i høringsnotatet. Behovene som beskrives for de tre aktørene kan etter Elhub AS' syn fint dekkes ved spesifiserte datautleveringer eller for eksempel tilgang til dedikerte analyserom innenfor Elhubs allerede eksisterende infrastruktur. I slike analyserom kan relevante data for et spesifikt formål stilles til rådighet sammen med nødvendige verktøy for i en begrenset periode. Slike analyserom kan nyttiggjøre informasjonssikkerheten og personvernet som allerede ivaretas av Elhub, og vil sikre at datagrunnlaget er så oppdatert som mulig, nær kilden. En generell brukertilgang til Elhub for NVE, RME og Statnett vil derfor bryte med prinsippet om *dataminimering*.

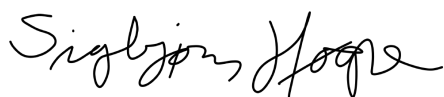
Datakvalitet

Elhub AS hilser ambisjonen om å fremme god datakvalitet i det norske sluttbrukermarkedet for strøm velkommen og støtter endringsforslagets innhold. Samtidig er det viktig at både regulator og tilsynsmyndighet opprettholder og følger opp det kvalitetsansvaret som allerede er gitt henholdsvis nettselskapene og kraftleverandørene i verdikjeden gjennom dagens avregningsforskrift. Elhub AS vil også her bemerke at bestemmelser om Elhubs plikter bør samles under RMEs tilsynsmyndighet og dermed i avregningsforskriften, og at det derfor ikke bør etableres noen ny §8-1 i energilovforskriften. Dette bør innlemmes som nytt ledd i revidert §6-20 i avregningsforskriften. Tittelen i forslag til ny §8-1 er dessuten misvisende for det foreslåtte innholdet i bestemmelsen.

Økonomiske konsekvenser

Elhub AS vurderer at det totalt sett medfører lavere kostnader å samle data i Elhub framfor å distribuere store datamengder ut til ulike aktører. Ut over det har Elhub AS ingen kommentarer til de beskrevne økonomiske konsekvensene for NVE, RME eller Statnett.

For Elhub AS vil de ønskede endringene beskrevet i høringsuttalelsen kunne medføre enkelte administrative konsekvenser som følge av klarere hjemmelsgrunnlag for behandling/ utlevering av data. Elhub AS tror forslagene i dette høringssvaret i liten grad vil innebære vesentlige endringer i økonomiske konsekvenser.

Sigbjørn Høgne

Daglig leder i Elhub

